

Cuprins

Avant-propos _____ V

Introducere _____ IX

**PARTEA I. NOȚIUNI GENERALE PRIVIND NULITATEA ACTULUI
JURIDIC CIVIL (*Teoria generală a nulității actului juridic civil*)** _____ 1

**Capitolul I. Evoluția conceptului de nulitate a actului juridic civil –
inexistență, invaliditate, ineficacitate?** _____ 1

*Secțiunea 1. Introducere în noțiunea de nulitate în materia
actelor juridice civile* _____ 1

Secțiunea a 2-a. Nulitatea în dreptul roman _____ 4

2.1. Dreptul roman primitiv _____ 4

2.2. Dreptul roman clasic _____ 5

2.3. Perioada pretoriană _____ 7

Secțiunea a 3-a. Nulitatea în epoca clasică _____ 9

3.1. Considerații generale _____ 9

3.1.1. Curentul german din *Pandettistica* _____ 9

3.1.2. Noile doctrine _____ 11

3.1.3. Perioada clasică _____ 12

3.1.4. Apariția teoriei inexistenței _____ 13

3.1.5. Opinii asupra teoriei inexistenței _____ 14

3.2. Considerații privind inexistența actului juridic civil _____ 16

3.2.1. Dezvoltarea doctrinelor actului inexistent _____ 16

3.2.2. Inexistența în dreptul românesc _____ 19

3.2.3. Concluzii _____ 20

Secțiunea a 4-a. Nulitatea în epoca modernă _____ 21

4.1. Sistemul Codului civil român din 1865 _____ 21

4.2. Reglementarea nulității în alte sisteme de drept
(diverse state europene) _____ 22

4.2.1. Codul civil german _____ 22

4.2.2. Codul civil francez _____ 26

4.2.3. Codul civil italian _____ 26

4.3. Doctrinile privind nulitatea	29
4.3.1. Doctrinile organiciste	29
4.3.2. Teoria nulității – sancțiune	30
4.3.3. Teoria de tip atomist	30
4.3.4. Teoria nulității – tratament	30
4.3.5. Teoria socială și individualistă	31
4.3.6. Concluzie	32
<i>Secțiunea a 5-a. Nulitatea în epoca contemporană</i>	33
5.1. Noul Cod civil român	33
5.2. Opinia noastră privind propunerile de reglementare a nulității în Noul Cod civil român	37
5.3. Reglementarea nulității potrivit UNIDROIT	38
5.3.1. Introducere în sistemul UNIDROIT	38
5.3.2. Validitatea contractelor în sistemul UNIDROIT	39
5.3.3. Concluziile noastre	51
5.4. Anteproiectul Codului European al Contractelor	52
<i>Secțiunea a 6-a. Nulitatea și granițele sale</i>	53
6.1. Nulitate și inexistență	53
6.2. Nulitate și anulabilitate	57
6.2.1. Dreptul civil francez	57
6.2.2. Anteproiectul de reformă a dreptului obligațiilor	57
6.2.3. Dreptul german	57
6.2.4. Codul federal elvețian al obligațiilor	58
6.2.5. Sistemul <i>common law</i>	59
6.2.6. Dreptul italian	59
6.2.7. Dreptul comunitar	61
6.3. Nulitate și ineficacitate	63
6.3.1. Distanția nulitate - ineficacitate	63
6.3.2. Nulitatea – cauză de ineficacitate a actului juridic civil	64
6.4. Invaliditate și despăgubire	66
Capitolul al II-lea. Considerații generale privind nulitatea actului juridic civil	70
<i>Secțiunea 1. Noțiuni generale privind actul juridic civil</i>	70
<i>Secțiunea a 2-a. Definiția nulității. Trăsăturile nulității</i>	72
2.1. Definiția nulității	72
2.2. Trăsăturile nulității	74
<i>Secțiunea a 3-a. Noțiuni generale privind cauzele de ineficacitate în materia actelor juridice. Clasificare</i>	78
3.1. Noțiunea de ineficacitate a actului juridic civil	78

3.2. Cauzele de ineficacitate a actului juridic _____	80
3.3. Clasificarea cauzelor de ineficacitate _____	82
<i>Secțiunea a 4-a. Funcțiile nulității</i> _____	83
4.1. Considerații introductive _____	83
4.2. Funcția preventivă _____	84
4.3. Funcția represivă (sanționatorie) _____	85
4.4. Funcția de mijloc de garanție a principiului legalității _____	85
4.5. Funcția reparatorie _____	86
4.6. Funcția potențială și funcția operativă _____	86
<i>Secțiunea a 5-a. Nulitatea în timp. Legea aplicabilă nulității</i> _____	87
5.1. Neretroactivitatea legii civile în materia nulității. Aplicarea imediată a legii noi _____	87
5.2. Aplicarea imediată a legii noi _____	91
<i>Secțiunea a 6-a. Clasificarea nulității</i> _____	95
6.1. Explicații prealabile _____	95
6.2. Enumerarea categoriilor de nulitate potrivit criteriilor de clasificare _____	95
6.3. Nulitatea absolută și nulitatea relativă _____	96
6.4. Nulitatea totală și nulitatea parțială _____	98
6.5. Nulitatea expresă și nulitatea virtuală _____	108
6.6. Nulitatea de fond și nulitatea de formă _____	110
6.7. Nulități amiabile și nulități judiciare _____	110
<i>Secțiunea a 7-a. Nulitățile noi</i> _____	113
7.1. Așa-zisele nulități speciale. Nulitatea, soluție de protecție _____	113
7.1.1. Noțiuni introductive _____	113
7.1.2. Concluzii _____	116
7.2. Nulitățile din interdicție _____	117
7.2.1. Noțiune și caractere _____	117
7.2.2. Concluzii _____	120
Capitolul al III-lea. Delimitarea nulității de alte sancțiuni și cauze de ineficacitate ale actului juridic civil _____	121
<i>Secțiunea 1. Comparație între nulitate și rezoluțiune</i> _____	121
1.1. Asemănări _____	121
1.2. Deosebiri _____	121
<i>Secțiunea a 2-a. Comparație între nulitate și reziliere</i> _____	123
<i>Secțiunea a 3-a. Comparație între nulitate și revocare</i> _____	124
3.1. Noțiune și exemplificare _____	124

3.2. Natura juridică a revocării	125
3.3. Limitele revocării	125
3.4. Comparație	126
<i>Secțiunea a 4-a. Comparație între nulitate și caducitate</i>	127
4.1. Noțiune și exemplificare	127
4.2. Comparație	127
<i>Secțiunea a 5-a. Comparație între nulitate și reducere</i>	128
5.1. Noțiune	128
5.2. Comparație	129
<i>Secțiunea a 6-a. Comparație între nulitate și inopozabilitate</i>	130
6.1. Noțiune	130
6.2. Comparație	130
<i>Secțiunea a 7-a. Concluzii</i>	131
Capitolul al IV-lea. Cauzele de nulitate absolută	132
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile privind cauzele de nulitate absolută</i>	132
<i>Secțiunea a 2-a. Nerespectarea formei autentice cerute ad validitatem (ad solemnitatem)</i>	133
2.1. Precizări prealabile	133
2.2. Noțiune. Reglementare	134
2.3. Sancțiunea aplicabilă și rațiunea respectării formei	136
2.4. Caractere	137
2.5. Condiții	138
2.6. Aplicații ale formei <i>ad validitatem</i>	139
2.7. Domeniu de aplicare	141
2.8. Corelația dintre forma solemnă și forma autentică	142
2.9. Exemplificări jurisprudențiale	144
2.10. Drept comparat	144
2.10.1. Dreptul italian	145
2.10.2. Dreptul francez	146
2.10.3. Dreptul german	147
2.10.4. Dreptul spaniol	148
2.10.5. Dreptul elvețian	150
2.10.6. Aria britanică	150
2.10.7. Dreptul ungar	151
2.10.8. Dreptul Federației Ruse	151
<i>Secțiunea a 3-a. Fraudarea legii</i>	152
3.1. Noțiune	152
3.2. Delimitări	153

3.3. Dovada fraudei _____	155
3.4. Exemplificări jurisprudențiale _____	155
3.5. Drept comparat privind sancțiunea aplicabilă în ipoteza fraudei la lege _____	157
3.5.1. Dreptul italian _____	157
3.5.2. Dreptul francez _____	157
3.5.3. Dreptul ungar _____	158
3.5.4. Dreptul Federației Ruse _____	158
<i>Secțiunea a 4-a. Nerespectarea dispozițiilor imperative ale legii, a ordinii publice și a bunelor moravuri _____</i>	<i>159</i>
4.1. Noțiuni. Corelații _____	159
4.2. Cine are calitatea de a stabili încălcarea ordinii publice _____	161
4.3. Caracteres normelor de ordine publică _____	162
4.4. Bunele moravuri _____	163
4.5. Sursele ordinii publice și bunelor moravuri: determinarea juridică a bunelor moravuri _____	164
4.6. Drept comparat cu privire la noțiunea de ordine publică _____	165
4.6.1. Dreptul italian _____	165
4.6.2. Dreptul francez _____	166
4.6.3. Dreptul spaniol _____	170
4.6.4. Aria germană _____	170
4.6.5. Dreptul elvețian _____	171
4.6.6. Dreptul britanic _____	172
4.6.7. Dreptul Federației Ruse _____	172
<i>Secțiunea a 5-a. Lipsa totală a consimțământului _____</i>	<i>173</i>
5.1. Precizări prealabile _____	173
5.1.1. Consimțământul – element al voinței juridice. Corelația dintre consimțământ și voința juridică _____	173
5.1.2. Principiile voinței juridice _____	174
5.2. Definiția consimțământului _____	178
5.3. Condițiile valabilității consimțământului _____	178
5.4. Lipsa totală a consimțământului _____	179
5.5. Exemplificări jurisprudențiale _____	181
5.6. Drept comparat cu privire la lipsa totală a consimțământului _____	183
5.6.1. Dreptul italian _____	183
5.6.2. Dreptul francez _____	185
5.6.3. Dreptul german _____	186

5.6.4. Dreptul spaniol _____	187
<i>Secțiunea a 6-a. Lipsa obiectului actului juridic civil</i> _____	<i>188</i>
6.1. Noțiune _____	188
6.2. Cerințele valabilității obiectului actului juridic civil _____	189
6.3. Analiza cerințelor valabilității obiectului actului juridic civil _____	189
6.3.1. Obiectul să existe _____	189
6.3.2. Obiectul să fie în circuitul civil _____	190
6.3.3. Obiectul să fie determinat sau determinabil _____	192
6.3.4. Obiectul să fie posibil _____	192
6.3.5. Obiectul să fie licit și moral _____	193
6.3.6. Obiectul să fie un fapt personal al celui ce se obligă _____	194
6.3.7. Cel care se obligă să fie titularul dreptului _____	194
6.3.8. Existența autorizației administrative sau judiciare ori a altei cerințe prevăzute de lege _____	198
6.4. Drept comparat privind neîndeplinirea condițiilor obiectului actului juridic _____	199
6.4.1. Dreptul italian _____	199
6.4.2. Dreptul francez _____	200
6.4.3. Dreptul german _____	203
6.4.4. Dreptul spaniol _____	203
6.4.5. Dreptul elvețian _____	205
6.4.6. Dreptul Federației Ruse _____	206
<i>Secțiunea a 7-a. Nevalabilitatea cauzei actului juridic civil</i> _____	<i>206</i>
7.1. Definiția și reglementarea cauzei actului juridic civil _____	206
7.2. Elementele cauzei actului juridic civil _____	208
7.2.1. Scopul imediat _____	208
7.2.2. Scopul mediat _____	209
7.3. Cerințele valabilității cauzei actului juridic civil _____	210
7.3.1. Cauza să existe _____	210
7.3.2. Cauza să fie reală _____	211
7.3.3. Cauza să fie licită și morală _____	212
7.4. Jurisprudență _____	215
7.5. Drept comparat privind nevalabilitatea cauzei actului juridic civil _____	216
7.5.1. Dreptul italian _____	216
7.5.2. Dreptul francez _____	218
7.5.3. Dreptul german _____	225
7.5.4. Dreptul spaniol _____	226

<i>Secțiunea a 8-a. Nerespectarea dreptului de preempțiune în cazurile expres prevăzute de lege</i>	226
8.1. Noțiune	226
8.2. Reglementarea dreptului de preempțiune în Codul silvic român (Legea nr. 46/2008)	228
8.3. Nerespectarea dreptului de preempțiune prevăzut de Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice	229
8.4. Dreptul de preempțiune reglementat de Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului național cultural mobil	230
8.5. Dreptul de preferință reglementat de Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii	232
<i>Secțiunea a 9-a. Nerespectarea anumitor dispoziții legale referitoare la capacitatea de folosință</i>	233
9.1. Noțiune și caractere	233
9.1.1. Noțiune	233
9.1.2. Caractere juridice	235
9.2. Regula capacității de a încheia acte juridice și excepția incapacității	235
9.2.1. Regula în materia capacității de a încheia acte juridice civile	235
9.2.2. Excepția incapacității de a încheia acte juridice civile	236
9.3. Începutul capacității de folosință a persoanei juridice	238
9.3.1. Începutul capacității de folosință deplină a persoanei juridice	238
9.3.2. Începutul capacității de folosință limitată	238
9.4. Conținutul capacității de folosință a persoanei juridice. Principiul specialității capacității de folosință a persoanei juridice	239
9.4.1. Conținutul capacității de folosință	239
9.4.2. Principiul specialității capacității de folosință	240
9.5. Sancțiunea nerespectării regulilor privind capacitatea de folosință a persoanei juridice	241
9.6. Nerespectarea unor incapacități speciale	241
9.6.1. Noțiune	241
9.6.2. Clasificări	242

9.6.3. Cazul art. 1309 C. civ. _____	244
9.6.4. Situația cetățenilor străini și a apatrizilor _____	245
9.6.5. Cazul art. 43 din Legea nr. 188/2000 _____	246
9.6.6. Nerespectarea interdicției de a primi donații, instituită în privința organizațiilor care nu au dobândit încă personalitate juridică _____	247
9.6.7. Nerespectarea dispozițiilor art. 810 C. civ. _____	247
Capitolul al V-lea. Cauzele de nulitate relativă _____	249
<i>Secțiunea 1. Considerații generale privind nulitatea relativă _____</i>	<i>249</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Lipsa capacității de exercițiu _____</i>	<i>250</i>
2.1. Definiția, premisele, felurile și caracterele juridice ale capacității civile de exercițiu a persoanei fizice _____	250
2.1.1. Definiție _____	250
2.1.2. Premisele capacității civile de exercițiu a persoanei fizice _____	250
2.1.3. Caractere _____	251
2.2. Lipsa capacității de exercițiu a persoanelor fizice _____	252
2.2.1. Persoanele lipsite de capacitate civilă de exercițiu _____	252
2.2.2. Reprezentarea legală _____	253
2.2.3. Categoriile de acte juridice care pot fi încheiate, în mod valabil, de cel lipsit de capacitate civilă de exercițiu _____	253
2.2.4. Încetarea situației juridice a lipsei capacității civile de exercițiu _____	254
2.3. Capacitatea civilă de exercițiu restrânsă _____	254
2.3.1. Noțiune și dobândire _____	254
2.3.2. Conținutul capacității civile de exercițiu restrânse _____	255
2.3.3. Încetarea capacității civile de exercițiu restrânse _____	257
2.4. Capacitatea civilă de exercițiu deplină _____	257
2.4.1. Modurile de dobândire _____	257
2.4.2. Conținut _____	257
2.4.3. Încetarea capacității de exercițiu depline _____	258
2.5. Sancțiunea nerespectării regulilor privind capacitatea civilă de exercițiu _____	259
2.6. Drept comparat privind sancțiunea incapacității de exercițiu _____	260
2.6.1. Dreptul italian _____	260
2.6.2. Dreptul francez _____	261
2.6.3. Dreptul german _____	261
2.6.4. Dreptul spaniol _____	262

<i>Secțiunea a 3-a. Nerespectarea anumitor dispoziții legale referitoare la capacitatea de folosință</i>	262
3.1. Vânzarea între soți	263
3.2. Încălcarea dispozițiilor art. 1308 C. civ.	265
3.3. Încălcarea art. 806, a art 809 și a art. 808 alin. (1) C. civ.	267
3.4. Nerespectarea dispozițiilor art. 815 C. civ.	268
3.5. Nerespectarea dispozițiilor art. 816 C. civ.	269
3.6. Drept comparat european	269
<i>Secțiunea a 4-a. Lipsa discernământului la încheierea actului juridic civil</i>	270
4.1. Noțiuni	270
4.2. Corelația dintre responsabilitatea juridică și discernământul persoanei	271
4.3. Consimțământul la încheierea actului juridic civil trebuie să provină de la o persoană cu discernământ	274
4.4. Drept comparat cu privire la lipsa de discernământ	276
4.4.1. Dreptul italian	276
4.4.2. Dreptul elvețian	277
4.4.3. Dreptul german	277
<i>Secțiunea a 5-a. Considerații generale privind viciile de consimțământ</i>	278
<i>Secțiunea a 6-a. Eroarea viciu de consimțământ</i>	279
6.1. Noțiune și reglementare	279
6.2. Clasificare	280
6.3. Corelația dintre eroarea gravă viciu de consimțământ și lipsa sau falsitatea cauzei actului juridic civil	285
6.4. Structura erorii viciu de consimțământ	286
6.5. Cerințele erorii viciu de consimțământ	286
6.6. Drept comparat privind eroarea viciu de consimțământ	288
6.6.1. Dreptul italian	288
6.6.2. Dreptul german	289
6.6.3. Dreptul francez	289
6.6.4. Dreptul spaniol	290
6.6.5. Dreptul englez	291

<i>Secțiunea a 7-a. Dolul – viciu de consimțământ</i>	291
7.1. Definiție și reglementare	291
7.2. Clasificare	293
7.3. Structura dolului	293
7.4. Cerințele dolului	295
7.5. Sancțiuni	297
7.6. Proba dolului	298
7.7. Drept comparat privind dolul – viciu de consimțământ	298
7.7.1. Dreptul italian	298
7.7.2. Dreptul francez	300
7.7.3. Dreptul spaniol	301
<i>Secțiunea a 8-a. Violența – viciu de consimțământ</i>	301
8.1. Definiție și reglementare	301
8.2. Clasificare	303
8.3. Structura violenței	304
8.4. Cerințele violenței	306
8.5. Sancțiuni	308
8.6. Drept comparat privind violența – viciu de consimțământ	309
8.6.1. Dreptul italian	309
8.6.2. Dreptul francez	310
8.6.3. Dreptul spaniol	311
<i>Secțiunea a 9-a. Leziunea – viciu de consimțământ</i>	311
9.1. Definiție și reglementare	311
9.2. Structura leziunii	312
9.3. Cerințele leziunii	313
9.4. Domeniul de aplicare	313
9.5. Sancțiuni	315
9.6. Drept comparat privind leziunea – viciu de consimțământ	315
9.6.1. Dreptul italian	315
9.6.2. Dreptul francez	317
<i>Secțiunea a 10-a. Nerespectarea dreptului de preempțiune în cazurile expres prevăzute de lege</i>	318
10.1. Nerespectarea dreptului de preempțiune în cazurile expres prevăzute de Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989	318

10.2. Reglementarea dreptului de preempțiune al chiriașilor ocrotiți de dispozițiile O.U.G. nr. 40/1999 _____	320
10.3. Nerespectarea dreptului de preempțiune prevăzut de Legea nr. 33/1994 _____	321
Capitolul al VI-lea. Efectele nulității actului juridic civil. Principiile nulității actului juridic civil _____	323
6.1. Noțiunea de efecte ale nulității actului juridic civil _____	323
6.2. Principiile efectelor nulității _____	325
6.3. Principiul retroactivității efectelor nulității. Excepții _____	327
6.3.1. Principiul retroactivității efectelor nulității _____	327
6.3.2. Excepții _____	328
6.3.3. Păstrarea fructelor de către dobânditorul de bună-credință _____	328
6.3.4. Căsătoria putativă _____	330
6.3.5. Recăsătorirea soțului persoanei ce fusese declarată moartă _____	331
6.3.6. Copiii dintr-o căsătorie anulată _____	332
6.3.7. Modificarea numelui de familie numai pentru viitor _____	333
6.3.8. Declararea nulității unei societăți comerciale înregistrate în registrul comerțului _____	333
6.4. Principiul repunerii în situația anterioară – <i>restitutio in integrum</i> . Excepții _____	333
6.4.1. Noțiune _____	333
6.4.2. Excepții de la principiul <i>restitutio in integrum</i> _____	336
6.4.3. Menținerea efectelor produse de un contract cu executare succesivă _____	336
6.4.4. Persoanele lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă _____	337
6.4.5. Aplicarea principiului <i>nemo auditur propriam turpitudinem allegans</i> _____	337
6.4.6. Aplicarea art. 493 C. civ. _____	339
6.4.7. Posibilitatea invocării uzucapiunii _____	340
6.5. Prescripția extinctivă a acțiunii în restituirea prestațiilor executate în temeiul actului juridic lovit de nulitate _____	341
6.6. Principiul anulării actului subsecvent ca urmare a anulării actului inițial – <i>resoluto iure dantis, resolvitur ius accipientis</i> . Excepții _____	342
6.6.1. Noțiune _____	342
6.6.2. Excepții de la principiul <i>resoluto iure dantis, resolvitur ius accipientis</i> _____	343

6.6.3. Aplicarea art. 20 alin. (2) din Decretul nr. 31/1954	344
6.6.4. Actele de conservare și de administrare	344
6.6.5. Subdobânditorul de bună-credință al unui drept real imobiliar înscris în cartea funciară	345
6.6.6. Posesorul de bună-credință al unui bun mobil	347
6.6.7. Actele de dispoziție privind bunurile imobile cu titlu oneros încheiate cu un subdobânditor de bună-credință	348
6.7. Principiile de drept care înlătură regula de drept <i>quod nullum est, nullum producit effectum</i>	363
6.7.1. Principiul conversiunii actului juridic	363
6.7.2. Principiul <i>error communis facit ius</i>	366
6.7.3. Principiul răspunderii civile delictuale	368
6.8. Argument pentru o propunere de divizare a efectelor nulității în funcție de buna-credință a unei părți	369

PARTEA A II-A. ASPECTE COMPARATIVE ÎNTRE NULITATEA ACTULUI JURIDIC CIVIL ȘI NULITATEA ACTULUI DE

PROCEDURĂ CIVILĂ _____ 371

Capitolul I. Considerații generale privind nulitatea actului de procedură civilă _____ 371

Secțiunea 1. Considerații introductive privind nulitatea actelor de procedură civilă _____ 371

1.1. Actele de procedură civilă. Aspecte generale	371
1.2. Conceptul de nulitate în dreptul procesual civil	373
1.3. Categoriile de acte procedurale	374
1.4. Condițiile generale pentru îndeplinirea actelor de procedură	375
1.5. Sancțiunile ce intervin ca urmare a nerespectării condițiilor de îndeplinire a actelor de procedură	377

Secțiunea a 2-a. Nulitatea actelor de procedură civilă _____ 378

2.1. Clasificarea nulității actelor de procedură	378
2.2. Condițiile generale ale nulității	383
2.3. Cazuri de nulitate necondiționate de existența unei vătămări	386
2.4. Alte cazuri de nulitate	388

Secțiunea a 3-a. Delimitarea nulității de alte sancțiuni ce intervin ca urmare a nerespectării condițiilor privitoare la îndeplinirea actelor procedurale _____ 390

3.1. Decăderea	390
----------------	-----

3.2. Perimarea _____	392
3.3. Prescripția _____	394
3.3.1. Prescripția dreptului la acțiune _____	394
3.3.2. Prescripția dreptului de a cere executarea silită _____	395
<i>Secțiunea a 4-a. Mijloace de invocare a nulității _____</i>	<i>396</i>
4.1. Invocarea nulității în procesul civil _____	396
4.2. Constatarea și declararea nulității în procesul civil _____	397
4.3. Refacerea (remedierea) actului de procedură civilă _____	398
<i>Secțiunea a 5-a. Efectele nulității actelor de procedură civilă _____</i>	<i>399</i>
5.1. Efectele ce se produc anterior declarării nulității _____	399
5.2. Efectele ce se produc după declararea nulității _____	402
Capitolul al II-lea. Comparație între nulitatea actului juridic civil și nulitatea actului de procedură civilă _____	406
2.1. Delimitarea actelor de procedură civilă de actul juridic civil _____	406
2.2. Delimitarea nulității actelor de procedură civilă de nulitatea actului juridic civil _____	407
PARTEA A III-A. MIJLOACE PROCESUALE DE INVOCARE A NULITĂȚII ACTULUI JURIDIC CIVIL. CONSECINȚELE ADMITERII NULITĂȚII _____	413
Capitolul I. Invocarea nulității actului juridic civil pe cale de acțiune _____	413
<i>Secțiunea 1. Acțiunea în nulitate _____</i>	<i>413</i>
1.1. Noțiune. Natură juridică. Caracterizare. Obiectul acțiunii în nulitate _____	413
1.1.1. Noțiune și natură juridică _____	413
1.1.2. Caractere _____	415
1.1.3. Obiectul acțiunii în nulitate _____	416
1.1.4. Drept comparat _____	417
1.2. Legitimarea procesuală activă _____	418
1.2.1. Legitimarea procesuală activă în dreptul intern _____	418
1.2.2. Drept comparat _____	421
1.3. Termenul în care poate fi invocată nulitatea absolută _____	422
1.3.1. Regula: nulitatea absolută este imprescriptibilă _____	422
1.3.2. Excepția _____	423
1.3.3. Drept comparat _____	423

1.4. Posibilitatea de a confirma sau nu actul juridic nul	424
1.4.1. Nulitatea absolută, de regulă, nu poate fi acoperită prin confirmare	424
1.4.2. Excepții	424
<i>Secțiunea a 2-a. Acțiunea în anulabilitate</i>	425
2.1. Noțiune. Natură juridică. Caracterizare	425
2.1.1. Noțiune și natură juridică	425
2.2. Legitimarea procesuală activă	427
2.2.1. Nulitatea relativă poate fi invocată, de regulă, numai de persoana interesată	427
2.2.2. Alte persoane, instituții sau organe care pot invoca nulitatea relativă	427
2.2.3. Drept comparat	429
2.3. Termenul în care poate fi invocată nulitatea relativă	430
2.3.1. Nulitatea relativă este prescriptibilă	430
2.4. Posibilitatea de a confirma sau nu actul juridic anulabil	432
2.4.1. Nulitatea relativă poate fi acoperită prin confirmare expresă ori tacită	432
2.4.2. Actul de confirmare și condițiile de valabilitate	434
<i>Secțiunea a 3-a. Distinghii între acțiunea în nulitate și acțiunea în anulare. Incidența prescripției</i>	435
3.1. În istoria codurilor moderne	435
3.2. Regulile regimului juridic al nulității absolute	437
3.3. Regulile regimului juridic al nulității relative	437
3.4. Comparație între regimul juridic al nulității absolute și regimul juridic al nulității relative	437
Capitolul al II-lea. Invocarea nulității actului juridic civil pe cale de excepție	441
<i>Secțiunea 1. Aspectele generale ale invocării excepției de nulitate</i>	441
1.1. Invocarea excepției de nulitate absolută	441
1.2. Invocarea excepției de nulitate relativă	442
1.3. Drept comparat	442
<i>Secțiunea a 2-a. Nulitatea și principiul disponibilității</i>	444
2.1. Principiul disponibilității (invocarea nulității absolute din oficiu de către instanță)	444
2.2. Drept comparat	446

Capitolul al III-lea. Consecințele aditerii nulității.	
Răspunderea civilă. Nulitatea parțială	448
<i>Secțiunea 1. Aspecte teoretice și practice privind consecințele aditerii nulității și angajarea răspunderii civile</i>	448
<i>Secțiunea a 2-a. Nulitatea parțială</i>	452
Capitolul al IV-lea. Validarea și rectificarea actului anulabil	454
<i>Secțiunea 1. Aspecte cu caracter general privind validarea și rectificarea</i>	454
1.1. Validarea prin confirmare	454
1.2. Rectificarea actului anulabil	455
<i>Secțiunea a 2-a. Delimitări</i>	456
2.1. Confirmarea și rectificarea	456
2.2. Confirmarea și ratificarea	456
2.3. Confirmarea și refacerea actului	457
2.4. Confirmarea și actul recognitiv	457
2.5. Confirmarea și conversiunea	457
 Concluzii. Tendințe pentru o reinterpretare a conceptului de nulitate a actului juridic civil. Propuneri de lege ferenda	 459
 Bibliografie selectivă	 477